

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р арх. Асен Методиев Писарски, УАСГ, София,

за дисертационен труд за присъждане на

образователната и научна степен “Доктор”

Професионално направление

5.7. “Архитектура, строителство и геодезия”,

Докторска програма

„ Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство“.

Тема: **„Комуникационно - транспортна система и пространствена структура**

на големи и много големи градове в България”

Докторант: арх. Петър Николаев Николов

Научен ръководител: проф. д.а.н. арх. Иван Никифоров

катедра “Архитектура и урбанистика“, Архитектурен факултет, ВСУ

“Черноризец Храбър”, Варна.

Становището е разработено въз основа на заповед №355 от 27.05.2021 г. на Ректора на ВСУ “Черноризец Храбър”, гр. Варна, съгласно която съм назначен за член на Научното жури по процедурата за защита на дисертационен труд с автор арх. Петър Николов.

Представеният от арх. Петър Николов дисертационен труд съдържа 166 стр. и се състои от увод, изложение в четири глави, заключение, библиография и две приложения. Дисертационното изследване се базира на широк обхват от литературни източници. В използваната литература са посочени 72 български, 28 чуждоезични и 28 Интернет източници, проектни материали за ОУП – 10 бр.

Дисертантът има 2 самостоятелни публикации по темата на дисертацията и 2 публикации в съавторство.

Темата на изследването е изключително **актуална** в условията на непрестанно нарастващите комуникационно – транспортни проблеми на големите

градове в България, оказващи засилващо се влияние върху пространствената им структура.

Обект и предмет на изследването са комуникационно - транспортните системи и пространствени структури на градовете Пловдив, Варна, Бургас, Русе и Стара Загора - тяхното развитие, взаимните връзки и зависимости между тях в периода от Освобождението до 2020 г.

Тезата на дисертационния труд: Промяната в пространствената структура и комуникационно-транспортната система на населените места е обусловена от факторите подвижност и достъпност, и историческото развитие на селищата. Нейното развитие показва сериозно изоставане от съвременните добри практики в Европа за даване приоритет на алтернативните форми на градски транспорт, за разлика от все още насоченото към улесняване движението на лични моторни превозни средства в българската практика на планиране - съществен недостатък с оглед устойчивото градско развитие.

Цел на изследването е разкриване на взаимните връзки в развитието на комуникационно-транспортните системи и пространствени структури на големите български градове в разглеждания времеви период.

Главите на дисертацията от 1-ва до 3-та анализират еволюционните промени на пространствената структура и комуникационно – транспортна система в устройствените планове на разглежданите градове през три времеви периода, маркирани от съществени промени в държавното устройство: от Освобождението до 9.09.1944 г., и от 9.09.1944 г. до 10 ноември 1989 г. и от 10.10.1989 г. до днес. Проведеното изследване в исторически аспект на развитието на пространствените структури и комуникационно-транспортните системи на 5-те разглеждани големи български градовете е успешно обобщено и синтезирано в 4-та глава на дисертационния труд. В нейния край авторът излага **основните изводи** за съвременните характеристики на пространственото планиране на големите градове и транспортно-комуникационните им системи в тяхната взаимовръзка:

– структуроопределящата роля за тенденциите в развитието на големите градове на пешеходният времеви и пространствен изохрон;

– важна роля на съвременните дигитални технологии при изследване, прогнозиране и планиране на комуникационно – транспортното и пространствено развитие на градовете;

– съществен извод, имащ приносен характер, е свързан със заключенията, че направените в началото на XXI в. общи устройствени планове, включително транспортни планове и схеми към ОУП, продължават тенденцията на автомобилно-доминирано планиране, както и с идентифицирането на необходимостта новите ОУП да се фокусират повече върху пререструктуриране на компактната градска територия с оглед създаване на условия за намаляване нуждите от активно ползване на личните автомобили.

Към по-съществените **приноси на дисертацията** следва да се отнесат:

- Направен е анализ на **еволюционното развитие във времето** на градоустройството и транспортно-комуникационните системи на разглежданите градове за последните 140 години.

- В резултат на този анализ е **систематизиран е голям обем графична и текстова информация** за градоустройствената и транспортна еволюция на Пловдив, Варна, Бургас, Стара Загора и Русе от Освобождението до днешни дни;

- Чрез изобразяване на основната улична мрежа, заложена в градоустройствените планове на разглежданите градове е реализирано **графично съпоставяне** на пространствената и комуникационно – транспортна им еволюция;

- Направено е паралелно проследяване на **степената на нарастване** на територията на градовете, заложена в градоустройствените им планове и **населението** им през разглежданите периоди;

- Графично са илюстрирани установените **непроменливи** през годините **комуникационни направления**.

Дисертационното изследване има своето потенциално **приложение** от архитекти, транспортни инженери и други специалисти, чиято дейност е свързана с планиране и изграждане на градовете.

Разработката може да се използва в обучението на студенти в специализирани курсове или като тематичен модул **в учебните програми по архитектура и урбанизъм**, а така също и за нуждите на други изследователи, разглеждащи проблемите на градоустройството и комуникационно - транспортните системи.

Дисертационният труд покрива изискванията за присъждане на образователната и научна степен “Доктор”. **Авторефератът** представя изчерпателно научното изследване и отговаря на нормативните изисквания. В него адекватно са изложени съдържанието, основните постановки, постигнатите резултати и приноси на дисертационния труд.

Заключение

Дисертационният труд „Комуникационно - транспортна система и пространствена структура на големи и много големи градове в България” отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и нормативните документи на ВСУ “Черноризец Храбър” в тази област. **Предвид гореизложеното, предлагам на почитаемото Научно жури да присъди на неговия автор арх. Петър Николаев Николов образователната и научна степен “Доктор” в професионално направление 5.7. “Архитектура, строителство и геодезия”, докторска програма „Териториално и ландшафтно устройство и градоустройство”.**

23 юни 2021г.

Изготвил становището:

проф. д-р арх. Асен Писарски